

HYGG & HOYR

Fríggjad. 15. jan.

Stjórnarnir í Útvarpinum og Sjónvarpinum:

"Vit sakna uppbyggjandi-kritikk"

- Ummælarnir eiga at gera sær greitt, hvørjar fortreytir miðlarnir arbeiða undir og taka støði í tí, siga teir báðir Tróndur Djurhuus og Jógvani Jespersen.

Turið Kjølbros

Um kanónirnar fara at verða vendar ímóti Tróndi Djurhuus og Jógvani Jespersen hvønn fríggjadag frá í dag av, fer tíðin at visa, men báðir stjórnarnir í loftmiðlun okkara heilsa ummælaraeigurin í Sosialinum vælkoman at vera.

Tað hevur stóran týðning at fáa undirbygg ummæli. Tá ið loftmiðlarnir fáa nakað at vita er tað mangan impulsivt fíis ella herðaklapp. Sjáldan fáa vit konstruktivan kritikk, sum vit kunnu brúka til nakað. Eg sakni yvirhøvur kritikk til samfelags-

gongdina og til ókið, eg umboði, sigur Tróndur Djurhuus, stjóri í SvF.

- Av einum ummælara krevst, at hann er konstruktivur. At viðkomandi hevur gjørt sær púra greitt, at hann ella hon gevur kritikk í tí treysti, at hann er við til at gera miðilin betri. Ti eiga kritikararnir at hugsa abstrakt, skilt á tann hátt, at viðkomandi ikki hongur seg í smálutir, men heldur hyggur yvirornað at miðlinum. Smálutir kunnu sjálvandi brúkast sum dømi um eithvørt sum er gott ella ringt.

- Ummælarnir eiga at siggja miðilin við eygunum hjá vanligum fólki. Ofta hava vit sæð aðra staðni, at litið samsvar er millum áskoðanina hjá ummælarnum og hjá vanligu brúkararnum. Harvið ikki sagt, at ummælarnir bara skal fylgja meirlutanum. Samstundis eiga

hann at siggja miðilin í mun til eitt ella annað ideal. - teoriarnar skulu vera í lagi um somu tíð sum hann skal duga at liva seg inn í, hvussu vanligi hyggjarin hugsar.

- Fyri ikki at fáa medarbeiðarnar á loftmiðlunum til alla tíðina at føla, at tað er nakað lort teir gera, eiga ummælarnir at vita og fata, hvørjar fortreytir miðlarnir arbeiða undir í Føroyum. Tað er niðurbrotandi fyri starvsfólk, ið undir ávisum arbeidsumstøðum royna sít besta. At ávis óki ikki verða nóg væl dekkad er ikki tí, at tey eru líkasæl, men tí at stovnurin er noyddur at raðfesta út frá givnum fortreytum.

- Vit taka altíð uppbyggjandi kritikk til eftirtektar. Hvassastu og mest kontantu kritikkararnir eru starvsfólkini á stovninum. Tað er gott at fáa

Framh. á bls. 26

Útsjón - um loftmiðlar okkara

Og kokkurin er goður ...

Sendingarnar hjá Zachariasi Hammer "Vestur um hav" hava verið frálíkar, har vit hava fylgt teimum ta longu leiðina úr Føroyum norður í Diskovíkina í Grønlandi, knappar 2000 fjórðingar umborð á Áwi úr Runavíkini.

Myndagóðskan, sum altíð hjá Zachariasi, framúr góð, og hugtakandi og sermerktá grønlenska náttúran sum leiktjöld, gjordi ikki myndirnar verri. Og innihaldið var væl kent og viðkomandi fyri okkum føroyingar. Triðja og seinasta sendingin sunnavöldið, sum ikki gjordist sørt dramatisk, tá farast skuldi suður aftur úr Upernavíkini aftaná handanina av seinasta bátnum, var onki undantak. Ein ófatulig líkasæla sýntist at ráða umborð á grønlenska útroðrarbátnum, sum endaði við maskinstoppi vegna oljumangul millum ísfjall, uttan nakra sum helst neyðtgerð! Alt hetta fekk Zacharias einsamallur í kassan undir óvanligu viðurskiftunum, sum tá valdaðu innanborð. Og takk skal hann hava fyri tað. Onki uppgjørt spæl, ongin sjónleikur, nei, stutt og greitt, sjónvarpsmiðilin, tá ið hann er bestur. Arbeidssemi og eldhugi hansara fyri sakini kemur so týðiliga til sjónar í endaliga dráttinum. Hesar tríggjar sendingarnar stóðu einki aftanfyrir ter, sum Zacharias gjordi umborð á Denzuddi og Christian í Grótinum á sinni. Sjónvarpskokkurin og sjónvarpsmaðurin fáa eftir øllum sólarmerkjum væl burtur úr, og fáa "teir" vónandi høvi aftur at leggja til brots onkra aðra ferð út á tey sjei høvini, okkum siggjarum til stóra gleði.

Mikukvöldini í nýggja árinum hava havt forkunnuga sending á skránni, sum hóvar teimum, sum áhuga hava í nútíðarsøgu, væl.

Henda sendingin ger eina eftir mínum tykki væleydnaða roynd at lýsa donsku samfelagsgongdina í breiðastu merking úr so nógvum ymskum sjónarhornum, sum gjørligt. Byrjað var við innliman Danmarkar í EF í 1972, og skelkandi fráboðanina frá Jens Otto Krag, forsætismálaráðharra, um at hann legði frá sær dagin eftir fólkaatkvøðuna. Viðari fram til oljukurppuna við ongum bilum á vegunum sunnudagar, til litið og onki av hvørki ljósi og hita, eins væl heima við hús sum á ymsu arbeiðsplásum, har hitamálarin ikki mátti fara upp um tey 18 stigini! Verðin fall ikki í grús fyri tað, men ein broyting, sum komin var uttanfrá, og merktist við lit í gerandisdegi okkara, tað var nýggi veruleikin, sum ein noyddist at rokna við, bæði samfelagið og hin einstaki.

Ótrúligt seiggi

Í hesum afturhvarvi er myndin besta keldutílfarið, sum framleiðararnir hava havt at oyst av í ríkiligt mál úr myndasavninum hjá DR. Men hvussu og hvør velur út, fyri at lýsa ymsku tíðarákkini sum best, ja, har velst um hugburð og objektivitet.

Og stuttligt er hjá okkum, sum eru komin nakað upp í árin, at siggja hesar afturlitandi sendingarnar - øll kenna vit okkurt aftur, og eisini mangt, sum ber á brá, hvussu tað var her heima á klettunum um hetta mundið. Longur vóru vit ikki frá umheiminum enn so - t.d. innan móta, í kvinnufrígerðarþurvinginum, kalda kríggið við teimum avgjördu fólkunum á vinstra- og høgrevanginum, P-bollin, sum broytti kynslívið grundleggjandi, Beatlesárinið o.s.fr. Ein freistast til at spyrja, hví ongin her heima torir at fara í holt við tilfara framleiðslu, nú SvF eisini hevur týðandi bandagoymslur at oysa av, sum eru 20 ára gamlar?

Leygarkvöldið sóu vit "Her er liv tit", og gesturin hetta kvöldið var films- og sjónleikarin Margretha Koytu, ættað í móðurætt heiman av Sandi. Gjøgnumbrotið fekk hon í filmsheiminum í røðini "Taxa", sum eisini er send í SvF. Eisini hevði filmslíðið vitjað ættfrændirnar Klément og Demmus á Sandi, og spurdu teir hana so fittliga m.a. "ner kemur tú, Margretha, at vitja okum?" Jú, hon kennir seg sum føroying, segði Margretha frá, og navnið í Koytu sigur jú ikki so litið?

Hennara liv hevur tó ikki verið nakar dansur á rósum, men hon hevur víst eitt ótrúligt seiggi og hevur ongantið givið skarvin fyri at koma sær fram innan ikki altíð tespiliga sjónleikarapallin. Áhugavert at siggja, hvussu gingist hevur hesi lívligu og sjarmernandi kvinnuni á danska leikpallinum, eisini aftanfyrir leiktjöldini.

"Aftur á slóðina", sum Grækaris Magnussen hevur skipað fyri, minnir nakað um røðina "Her er liv tit". Men føroyska útgávan stendur als ikki í mál á nakran hátt. Hetta at leita aftur í lív og tilveru hjá persónum er alt í lagi, og serliga tá talan er um landsmenn, sum hava valt at bøgva í útlegd stóran part av lívi sínum. Men hetta er ikki nóg mikið í sjálvum sær fyri at fara undir at gera sendingar burtur úr. Her má fyrst og fremst vera ein góð søga at fara eftir, annars dugir ikki, og so er líkamikið, um farið verður norður til Hammerfest ella ta longu leiðina heilt yvir til Kanada. Úrslitið verður ikki av sær sjálvum betri fyri tað. Hugskotið er í lagi, men ein endurskoðan av tilfarinum eiga at verða gjord, samstundis sum eiga at vera havt í huga, hvussu eym og harvið eignað, soverðin mál eru í sjónvarps-høpi í okkara litla landi.

Hetta er fimta ferðin, at SvF, ÚF og Føroya Symphoniorkestur taka lógvatak saman, og geva føroyingum høvi til at uppliva

Jóhan Samuelsen, lærari, skrivari

eina rættliga nýggjarskonsert (a la Wien) framfórda í vakurt skýrðum Norðurlandahúsi til júst hetta høvið. Hetta er ein sera goður siður, sum vónandi er komin fyri at vera!

Hetta at føroyingar um landið alt, líka úr Sumba og norður til Hattarvíkar, fáa høvi til at hoyra lettan klassiskan tónleik á so høgum stigi, tað er at fróast um - og harafturat er tað onki minni enn eitt bragd av so fámmentum fólki at vera, at megna tilfara festframförslu sum hesa, sjálvandi saman við góðari hjálp úr útlandinum. Tá talan er um ljóðgóðskuna, so hevði útvarpið fyrimunin við at kunna senda í stereo. Men royndin hjá útvarpsstjóranum at spæla stuttligar (tit verða biðin aftur næsta ár at syngja, 2 ferðir), tað var betur ósagt, og tenti ongum endamáli uttan at draga skeiva vegin.

Ein soverðin lóta sum henda, hevði ikki verið møgulig uttan miðvísar arbeiði Musikkúlsans tey nógvu seinastu árin, og nú siggja vit fruktirnar av hesum arbeiði. Framtíðin kemur ikki av sær sjálvari - hetta eiga okkara politikarar, sum jättanarmyndugleiki, at leggja sær í geyma! Ein rik lóta, takk fyri Martin Mouritsen og øll hini.